

bilo lahko škodljivo. Z zaupanjem smemo zreti v bodočnost.

O položaju v Srbiji piše rimski „Popolo Romano“: Z ozirom na težavni položaj srbske armade, ki šteje še 100.000 mož, nasproti 300.000 možem Avstrijcev in Ogrov v najboljšem stanju, je nadaljnji odpor nemogoč. „Reichspost“ pa je baje že izvedela, da je Srbija v Parizu izjavila, da je gospodarsko uničena in da se ne more več naprej bojevati. Srbska armada se v neredu umika in se bo poskušala pri Kragujevcu zadnjič ustaviti. Srbska vlada je v Atenah še enkrat storila nujne korake, da dobi pomoč. Nadaljnji zapletljaji na Balkanu se zde prav verjetni.

Srbski oficirji pričakujejo usodo Belgije.

Nekemu pismu iz „Pettauer Zeitung“ posnemamo:

Večje mesto ob bregu Save. Na kolodvoru živahno gibanje. Vlak stoji pripravljen, da sprejme 300 srbskih vojnih vjetnikov. Večinoma so ti bili južno od Šabaca, kjer smo jih po zavzetju mesta vjeli. Le polovica nosi srbske uniforme. Ostali so oblečeni deloma v cunje nerazločljive barve ali pa z raznimi drugimi oblekami. Nekaj pa jih ima tudi nošo srbskih komitadšev. Vidi se 14letne dečke poleg 70-letnih mož.

Gre proti severu, v neko Ogrsko mesto. Dovolj se mi vstopiti v voz 1. razreda, v katerem se nahajata dva srbska oficirja; neki artiljerijski major in neki lajtnant. Kmalu smo v živahnem pogovoru. Lajtnant bil je pri Šabacu ranjen in so ga prinesli potem v našo bolnišnico. Ne more se dovolj zahvaliti za dobro ravnanje, ki se mu je v naši bolnišnici izkazalo. Tudi major hvali ljubeznivost naših oficirjev napram vojnim vjetnikom. Bil je od svojih vojakov odrezan in od neke patrulje vjet. Povedal je tudi, da uvrščajo na Srbskem artiljerijske oficirje med infanterijo. To je pač dokaz, da Srbom že primanjkuje kanonov.

Major je potem tudi pripovedoval, da so Srbi Šabac zapustili, ker so bili v nevarnosti, da se jih v hrbtu napade. Nazadovale so pa baje v polnem redu. Doslej se je borilo edino za prvo obrambeno linijo. Druga obrambena linija prereže Valjevo, tretja pa Niš. Srb je trdil, da Kragujevac ni tako močno utrjen, kakor se to splošno sodi. Povedal je tudi, da so Srbi pri Šabacu največ od donavskih monitorjev trpeli. Učinek kanonov teh ladij je bil baje grozovit. Žalostno dejal je srbski major: „Ja ti monitorji! Na Srbskem se nam je vedno pripovedovalo, da so monitorji le za staro železje porabljeni. V našo škodo smo se zdaj prepričali, da je bajka o ničvednosti monitorjev ravno tako izmišljena, kakor mnogo drugega, kar se nam je o Avstro-Ogrski in v ruski ljubezni pripovedovalo. Res je, da se bomo do zadnjega moža za našo domovino borili, ali istotako je res, da smo trudni in opešani. Premislite, da imamo že tri leta vojno. Za tako mali narod, kakor smo mi Srbi, je to naravnost nadčloveško. Danes vemo tudi, da nas je Rusija sramotno zapustila. Skoraj bi rekel, da smo pri nas to že v začetku vojne vedeli. Pa kaj bi zamogli storiti, ko so bili že prvi koraki storjeni? Zdaj moramo do konca vstrajati, čeprav vemo prav dobro, da čaka Srbijo ista usoda kakor Belgijo“ ...

Na kolodvoru čuli so se žvižgi. Predno sem se od srbskih oficirjev poslovil, vprašal sem jih še, kaj jim je znano o usodi Belgrada. Oficirja sta pripovedovala:

„Midva stojiva v bojni liniji pri Šabacu že od začetka vojne in le malo nam je znano, kar se je v deželi godilo. Čula sva le, da se nahaja v Belgradu vključ obostreljevanju še vedno 50.000 prebivalcev. Oni del mesta, ki leži ob Donavi, je baje le malo poškodovan. Ostalo mesto pa leži v razvalinah ...“

Zažvižgalo je zopet; skočil sem iz voza, srbski vjetniki pa so se peljali proti Ogrski.

Ruske izgube v bitki ob Visli.

Ruski vojni poročevalec Nemirovič Dančenko je poslal pred par dnevi zelo obširno poročilo o

bojih ob Visli v Petrograd. Zlasti interesantno je poročilo, ki ga daje o težkih ruskih izgubah. Govori o osemnajstdnevni bitki, ki je popravila vse, kar so zagrešili Rusi v bojih v Mandžuriji. V navalu od početka mnogo močnejših sovražnih čet, se je bataljon za bataljonom, polk za polkom žrtvoval, da zagotovijo, da se medtem ruska vojska v ozadju organizira. Nemške strojne puške so cele stotnije s častniki vred pomedle s površja, pa štirikrat, petkrat so stopile na njih mesto nove stotnije, tako dolgo, da je sovražniku zmanjkalo municije. Tudi Japonci so se borili v mandžurski vojni s takim preziranjem smrti, samo s tem razločkom, da so bili končno izčrpani in da so si želeli miru, dočim je ruske žrtve „kakor so velike, komaj čutiti.“

V gozdovih pri Blonjah in pri Jožefovu se vrste grobovi drug za druge, same sibirskete, po sto in več vojakov v enem samem grobu. Zlasti mnogo izgub so imeli Rusi pri zavzetju Rakitna južnozahodno od Varšave. Nemci so si bili napravili 8 vrst zakopov, drug za drugim. S težkimi havbicami so obvladali vso okolico. Stoično so korakali Sibirci v to peklo, ki je bruhalo tisoče in tisoče smrtonosnih krogel. Danes še je videti nemške pregreje, ter cikcak obrambnih sredstev, ki ga Rusi od zunaj niti slutiti niso mogli. V silnem ognju so se razbile vse vzeze, častniki so padli in vsak vojak je bil svoj lastni poveljnik. Boj je trajal do noči, končno so se morali Nemci umakniti. To previdno izražanje daje slutiti, da so se Nemci ponovi neovirano umaknili, baje jih je bila ena brigada. Rusi so pokopali v enem velikem grobu 8 častnikov in 374 mož. Za grob so si izbrali nemški strelski jarek. V bližini se nahaja še grob ruskega polkovnika, ki je poveljeval tej četi. Rusi so cerkev trikrat zavzeli in trikrat zopet izgubili, na to jo je ruska artiljerija razdejala. Pa celo za razvaline so se vršili še bajonetni boji. Vsak kamen so morali posebej osvojiti. Maloštevilni Nemci, ki so jih Rusi, vjeli, se baje rekli: „V vsaki drugi vojni bi bili po naši obrambi in po strašnih izgubah napadalcev brez dvoma zmagali, vi Rusi pa, kakor se zdi, ne mečete vojakov kot ljudi, marveč kot municijo na nas.“ Poročevalec je videl tudi grob, ki so ga bili napravili nemški vojaki. Na grob so postavili napis: „Tu leži 16 hrabrih ruskih častnikov.“

Kar se je godilo pri Rakitnu, se je ponovilo pri Ešovu, Prasranju in pri raznih drugih manjših krajih, ki jih ne omenja nobeno doseđanje poročilo, ki pa so videli bolj krvave boje, kakor so se vršili doslej na Francoskem. Odkrito priznava Nemirovič Dančenko, da so večinoma nemške zadnje čete zadržale prodirajoče Ruse, deloma pa so jih zadržale naravne in pa tudi umetno napravljene ovire. Težki

nemški topovi so bili tako skrito postavljeni, da jih ruska artiljerija ni mogla najti. Nemška artiljerija je prizadejala ruskim baterijam silne izgube, večinoma so imele po 20% izgube. Neki polk je imel 22 razbitih topov. Nemirovič Dančenko konča svoje poročilo s temi-le stavki. Ta vojna nam je prinesla nevidnega sovražnika in nevidne nevarnosti. Vsak korak naprej pomeni smrt in nobeden ne ve, od kod. Nevarnost se je povečala za častnike in moštvo. Kmalu ne bodo več poročali o mrtvih pri posameznih polkih: Zadostuje, če se imenuje peščica preostalih — vsi drugi so padli.

Grof Tisza v nemškem glavnem stanu.

Iz nemškega glavnega stana poročajo: Grof Tisza je prispel v četrtek dopoldne v Berlin, kjer je imel posvetovanje z avstro ogrskim veleposlanikom princem Hohenlohe. Zvečer je odpoštoval v spremstvu svojega tajnika dr. Latinoviča in legacijskega svetnika pl. Haymerle v Köln. Od tam ga je odvedel v petek dopoldne posebni avtomobil v veliki glavni stan, kamor je prispel ob 4. popoldne. Cesar Viljem takrat še ni bil navzoč; mudil se je na fronti. Grofa Tiszo so nastanili v hiši nekega francoskega zdravnika. Zvečer je obiskal nemškega državnega kancelarja Bethmann Hollwega, s katerim je tudi večerjal. V soboto zjutraj je konferiral ogrski ministrski predsednik najprej dve uri z avstrijskim vojaškim pooblaščencom grofom Stürgkhom in voj. atašejem baronom Bienertom. Opoldan je prisostvoval dejeneju pri cesarju, ki ga je nato sprejel v 72 minut trajajoči avdijenci. Popoldan so obiskali grofa Tiszo razni vojaški dostojanstveniki. Zvečer so se mu predstavili avstrijski in nemški vojni korespondenti. V nedeljo zjutraj je grof Tisza odpotoval čez Luksemburg v Berlin.

Potovanje grofa Tisze je imelo popoln uspeh. Popolna solidarnost, ki obstoja med zaveznikom, je dokumentirana sedaj tudi po izjavah na najvišjem mestu.

Življenje v bolniškem vlaku.

Praska „Union“ piše: Bolniški vlak št. 30, ki je pod upravo cesarskega svetnika Rožanka, dospel je minuli teden zopet v Prago s severnega bojišča, kamor se takoj zopet vrne po izročitvi ranjenecov in bolnih. O življenju v tej dobro urejeni bolnišnici smo izvedeli sledeče podrobnosti: Bolniški vlak je pripravljen za 150 težko ranjenih, lahko ranjenih pa bi se zamoglo namestiti v njem 300 do 500. Izmed prostovoljnih strežnikov bolniškega vlaka je treba še pred vsem omeniti grofa Kristijana Thuna, ki opravlja svoj posel z brezprimerno ljubeznivostjo. Kjer le more, skuša olajšati

Vjeti Turkosi.

Naša slika kaže transport vjetih afričansko-francoskih vojakov, ki so znani pod imenom „Turkos.“ Ti v francoski armadi stoječi črni sinovi severne Afrike so Mohamedanci in bodejo zdaj po izbruhu „Svete vojne“ za Francoze jako nezanesljivi. Nemci so vjeli zdaj okoli 2000 teh poldivjih mož. Na povelje nemškega cesarja izročilo se jih je Turčiji.

Gefangene Turkos von der Kampffront Nieuport Dixmuiden.